

TECHNICKÁ INSPEKCE ČESKÉ REPUBLIKY

organizace státního odborného dozoru

U Balabenky 1908/6, 180 00 Praha 8

Technická inspekce České republiky vydává ve smyslu vyhlášky
ČÚBP a ČBÚ č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti
v elektrotechnice, toto:

STANOVISKO KE KVALIFIKACI

pracovníků provádějících práce na elektromobilech a vozidlech s
hybridním pohonem

Na základě žádosti organizace SDA ze dne 24. 6. 2011 a následném posouzení předvedených systémů několika typů vozidel s elektrickým pohonem a vozidel s hybridním pohonem vydává Technická inspekce České republiky toto stanovisko ke kvalifikaci pracovníků z hlediska práce na elektrických zařízeních těchto vozidel.

Zástupci technické inspekce České republiky z hlediska technické bezpečnosti posoudili předvedené systémy zabezpečení jednotlivých částí elektrických zařízení (podle platné legislativy se jedná o zařízení nízkého napětí do 1000 V AC a 1500 V DC). Z hlediska bezpečnosti bylo ověřeno, že elektrická instalace uložena v samostatných izolačních trubkách a při běžných činnostech oprav, prováděných výměnou komponentů, se nemůže pracovník při dodržení pracovních předpisů dostat do styku s živými částmi elektrického rozvodu.

Zařízení „niskonapěťové“ (podle platné legislativy se jedná o zařízení malého napětí do max. 50 V AC a do max. 120 V DC), je vždy ukládáno jako samostatné, odděleně od vyšších napětí a ani při těchto opravách nelze přijít do styku s nebezpečným napětím.

ZÁVĚR

Na základě výše uvedených poznatků souhlasí Technická inspekce České republiky s následujícími kvalifikacemi pracovníků ve smyslu vyhlášky č. 50/1978 Sb.

1. Kvalifikace pracovníků pro elektromobily

§5 a vyšší u pracovníků, kteří prokáží elektrotechnické vzdělání.

Např.: obor 26-57-H/01 autoelektrikář, 39-41-L/01 autotronik, 26-46-L/505 autoelektronika a dalších vyhovujících příloze 2 vyhlášky č. 50/78 Sb., případně jsou ve shodě s Nařízením vlády č. 211/2010 Sb. a staršími.

- v tomto případě není nutné upozorňovat na přítomnost napětí. Práce na elektrických zařízeních může pracovník s §5 provádět sám a dohled nad činností provádí pověřený pracovník organizace jako u §4,
- pracovník s §6 a vyšším může provádět činnosti samostatně bez dalšího dohledu.

Průběh a rozsah zkoušky musí vyhovět znění vyhlášky 50/78 Sb.:

Viz příloha č.2

2. Kvalifikace pracovníků pro automobily s hybridním pohonem

§4 Všichni pracovníci provádějící samostatně činnosti na elektrických částech vozidel „nízkého napětí“ a dále na částech „vysokého napětí“ bez možnosti přímého styku s napětím vyšším než bezpečným. Dohled nad touto činností provádí pověřený pracovník organizace (např. diagnostik, přijímací technik apod.).

Průběh a rozsah zkoušky musí vyhovět znění vyhlášky 50/78 Sb.:

Viz příloha č. 1

NEBO

§5 a vyšší u pracovníků, kteří prokáží elektrotechnické vzdělání.

Např.: obor 26-57-H/01 autoelektrikář, 39-41-L/01 autotronik, 26-46-L/505 autoelektronika a dalších vyhovujících příloze 2 vyhlášky č. 50/78 Sb., případně jsou ve shodě s Nařízením vlády č. 211/2010 Sb. a staršími.

- v tomto případě není nutné upozorňovat na přítomnost napětí. Práce na elektrických zařízeních může pracovník s §5 provádět sám a dohled nad činností provádí pověřený pracovník organizace jako u §4,
- pracovník s §6 a vyšším může provádět činnosti samostatně bez dalšího dohledu.

Průběh a rozsah zkoušky musí vyhovět znění vyhlášky 50/78 Sb.:

Viz příloha č. 2

3. Zkoušky a přezkoušení

Příloha č.1

§4 Pracovníci poučení

Školení a ověření znalostí podle §4 může provádět sám odpovědný pracovník, který je s kvalifikací §5 až 9 vyhlášky.

(1) Pracovníci poučení jsou ti, kteří byli organizací v rozsahu své činnosti seznámeni s předpisy pro činnost na elektrických zařízeních, školeni v této činnosti, upozorněni na možné ohrožení elektrickými zařízeními a seznámeni s poskytováním první pomoci při úrazech elektrickým proudem.

(2) Organizace je povinna stanovit obsah seznámení a dobu školení s ohledem na charakter a rozsah činnosti, kterou mají pracovníci uvedení v odstavci 1 vykonávat, a zajistit ověřování znalostí těchto pracovníků ve lhůtách, které předem určí.

(3) Seznámení, školení, upozornění a ověření znalostí podle odstavce 1 a 2 provede pro obsluhu elektrických zařízení organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti, a půjde-li o práci na elektrických zařízeních, pracovník s některou z kvalifikací uvedených v § 5 až 9; pořídí o tom zápis, který podepíše spolu s pracovníky poučenými.

Definice (§4 čl. 1) kvalifikačního stupně stanovuje povinnost organizace seznámit pracovníky s předpisy pro činnost na elektrických zařízeních a zejména školit je v této činnosti a následně ověřit jejich znalosti. O takovémto školení je potřeba vyhotovit zápis s obsahem školení a vyhotovit dokument o provedeném ověření znalostí.

Organizace musí přihlídnout k charakteru a rozsahu činnosti vykonávané na elektrických zařízeních příslušného druhu a napětí, a vždy předem stanovit, jak tyto povinnosti budou plněny, a to dříve, než zahájí školení pracovníků. Je vhodné, aby si organizace vypracovala pro jednotlivé skupiny poučených pracovníků písemnou formou osnovy, včetně časových údajů, tj. do kdy musí proběhnout školení. Dále konkrétně pověřit pracovníky, kteří budou povinnosti organizace zajišťovat pro oblast obsluhy, a rovněž pověřit pracovníky, kteří budou povinnosti organizace zajišťovat pro oblast práce na elektrických zařízeních. Pověření pracovníci organizace musí pro svoji činnost dostat od organizace příslušné dispozice. Musí mít rovněž pro tyto úkony odpovídající kvalifikaci. Prezenční listina z uskutečněného seznámení nebo školení se nepovažuje za zápis ve smyslu požadovaném vyhláškou, a je tedy nedostatečným dokladem ve smyslu prokazatelnosti.

Termíny pravidelného přezkušování znalostí je zapotřebí zpracovat organizací a lhůta tří roků je zde stanovena jako mezní. Přezkoušení musí být tedy provedeno nejpozději jednou za tři roky. Ve vztahu ke konkrétním situacím si musí organizace sama určit lhůty pravidelného přezkušování, znamená to, že organizace, s ohledem na charakter činností, může stanovit i lhůty přiměřeně kratší.

Příloha č.2

§5 Pracovníci znalí

(1) Pracovníci znalí jsou ti, kteří mají ukončené odborné vzdělání uvedené v příloze 2 a po zaškolení složili zkoušku v rozsahu stanoveném v § 14 odst. 1.

Školení a ověření znalostí podle §5 může provádět sám odpovědný pracovník, který má osvědčení s kvalifikací §6 až 9 vyhlášky.

§6

Pracovníci pro samostatnou činnost

(1) Pracovníci pro samostatnou činnost jsou pracovníci znalí s vyšší kvalifikací, kteří

- a) splňují požadavky pro pracovníky uvedené v § 5 odst. 1;
- b) mají alespoň nejkratší požadovanou praxi uvedenou v příloze 1,
- c) prokázali složením další zkoušky v rozsahu stanoveném v § 14 odst. 1 znalosti potřebné pro samostatnou činnost.

Přezkoušení podle §6 a vyšších provede organizací pověřená tříčlenná zkušební komise, jejíž nejméně jeden člen musí mít některou z kvalifikací uvedenou v § 7 až 9. Komise o tom pořídí zápis, podepsaný jejími členy. Rozsah zkoušky musí odpovídat §14 vyhlášky.

§7 a výše

Kvalifikace jsou pro potřeby servisní a opravárenské činnosti automobilů prakticky bezpředmětné.

Příloha č. 3

§ 14

Zkoušky a přezkoušení

(1) Předmětem zkoušek a přezkoušení jsou:

- a) **předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**, které souvisejí s činností na elektrickém zařízení příslušného druhu a napětí, kterou má zkoušený pracovník vykonávat, popřípadě řídit;
- b) **místní pracovní a technologické postupy**, provozní a bezpečnostní pokyny, příkazy, směrnice a návody k obsluze, které souvisejí s činností na elektrickém zařízení příslušného druhu a napětí, kterou má zkoušený pracovník vykonávat, popř. řídit;
- c) teoretické a praktické znalosti o **poskytování první pomoci**, zejména při úrazech elektrickým proudem.

Při ověřování znalostí je nutné klást důraz na znalosti požadované bezpečnostními předpisy pro obsluhu a práci na elektrických zařízeních, všeobecnými předpisy pro ochranu před nebezpečným dotykovým napětím, na normy přidružené, na znalost ustanovení vyhlášky č. 50/1978Sb., jako celku a na znalosti v poskytování první pomoci při úrazech elektrickým proudem nejen teoreticky, ale i v praxi.

Vyhláška, připouští hodnocení výsledku zkoušek nebo přezkoušení pouze dvěma stupni známek (vyhověl nebo nevyhověl), není proto možné, aby znalosti pracovníků byly hodnoceny jiným způsobem.

Dojde-li ke změně pracovního poměru, je nutné, aby organizace posoudila dříve vydané osvědčení, tj. na jaký druh zařízení a napětí byly znalosti pracovníka ověřeny. Bude-li i po změně pracovního poměru pověřován stejnou činností, může organizace po seznámení pracovníka s pracovištěm a činností, kterou bude vykonávat, dříve vydané osvědčení potvrdit, nebo na základě odchylných podmínek v organizaci rozhodne o rozsahu jeho zkoušky či přezkoušení a vydání nového osvědčení.

Při posuzování osvědčení a při rozhodování o rozsahu přezkoušení je nutné přihlídnout i k délce a druhu předcházející praxe, k termínu posledního přezkoušení nebo zkoušky a k přesné definici a popisu práce, kterou byl nebo bude pracovník pověřen. Shodný postup je potřebné uplatnit nejen v případech, kdy dochází k přechodu pracovníka z jedné organizace do druhé, ale při přechodu pracovníka na jiné pracoviště nebo i jen k rozšíření jeho dosavadní pracovní náplně.

Nemůže-li organizace pověřit svého pracovníka provedením zkoušky nebo přezkoušení, nebo zajistit ustavení vlastní zkušební komise, zajistí provedení zkoušky nebo přezkoušení pracovníkem nebo zkušební komisí jiné organizace.

Tento postup je vhodné uplatnit v dohodě s nadřízenou organizací, která může způsob zkoušení nebo přezkoušení upravit jednotně pro všechny podřízené organizace.

Při zajišťování zkoušek nebo přezkoušení mimo vlastní organizaci je nezbytné předat zkušební komisi detailní informace o rozsahu činnosti, kterou budou zkoušení pracovníci vykonávat (vždy jednotlivě ke každému pracovníkovi nebo skupinám pracovníků) a o zvláštích v organizaci, např. podklady charakteru, které jsou uvedeny v § 14 odst. 1 písm. b) vyhlášky. Zkušební komise pak musí přihlídnout k těmto informacím a zkoušku patřičně zaměřit. V mnoha případech je vhodné, aby ve zkušební komisi byl přítomen zástupce organizace znalý problému.

Pokud jsou zkoušky nebo přezkoušení zajišťovány mimo vlastní organizaci, je rovněž potřebné, aby si organizace zajistila u zkušební komise vyhotovení kopie zápisu o zkoušce nebo přezkoušení, který pak bude v organizaci uložen.

Osvědčení, dle odst. 1 §15 vyhlášky vydává organizace ve formě, jakou si pro vydávání osvědčení zvolí. Většinou se používá forma, která je uvedena v příloze 3 vyhlášky. Pokud se jedná o případy, kdy je pracovník zkoušen mimo vlastní organizaci, může být osvědčení podle § 15 vyhlášky vypracováno organizací, která zkoušky provedla (její zkušební komisi), ovšem musí být odpovědným pracovníkem organizace uznáno (orazítkováno a podepsáno) pro potřeby organizace, která pracovníka ke zkoušce vyslala. Pouze s těmito náležitostmi lze osvědčení považovat za platné.

V Praze dne 8. srpna 2011

Ing. Oldřich Küchler
ředitel